

National Library of Sweden

Från bibliografisk kontroll till verktyg för att upptäcka och navigera

Pia Leth

National Library of Sweden

Nya tider

Allt är möjligt

- Användaren förväntar sig att hitta allt på nätet
- Till exempel i Internet Archive, Google book search, Google scholar, Europeana - om man har tur

Kontrollerade sökingångar behövs också

- Annars hittar man inte det som är fritt tillgängligt
- Biblioteken har alltså nåt att komma med!

Free the data

- Biblioteken bör lägga ut sitt data så att andra kan utnyttja det på olika sätt
- Koppla ihop det med information på nätet

- Biblioteken vill integrera bibliografiskt data i ett vidare sammanhang med resurser på Internet
- I WorldCat kopplas bibliotekens bibliografiska data samman med de elektroniska resurser som Google digitaliserat

Två spår

Fritt och kontrollerat på samma gång

- Kan verka motsägelsefullt
- Men är det egentligen det?

- Användarna bidrar med taggar, recensioner och annat
- Behöver inte stå i motsättning till bibliotekens kontrollerade data

Ändå frågar man sig på bibliotek runt om i världen

- Varför ska man katalogisera?
- Behövs det längre?

Gamla sanningar håller än

- Allt ifrån Ranganathan och Cutter till FRBR

Ranganathan

- Böcker är till för att användas
- Böcker är till för alla
- Åt varje bok dess läsare
- Spar läsarens tid
- Ett bibliotek är en växande organism

Cutter

- 1. Göra det möjligt att finna en bok utifrån:
 - författarnamnet,
 - titeln,
 - bokens ämne.
- 2. Att redovisa vad som finns:
 - av en viss författare,
 - inom ett visst ämne,
 - inom en viss typ av litteratur.

FRBR

- Identifiera
- Välja
- Hitta
- Navigera
- Upptäcka

FRAD

(Functional requirements for authority data)

- Hitta
- Identifiera
- Skapa sammanhang (contextualize)
- Motivera (Justify)

Internationalisering och rationalisering

- En bok eller resurs ska bara behöva katalogiseras en gång

Samma standarder och riktlinjer

- För alla bibliotek, arkiv och museer och även för söktjänster på nätet
- I samma land
- I alla länder – internationellt

- **ICP** internationell harmonisering av katalogregler
- **RDA** nytt sätt att se på katalogiseringen – anpassat till FRBR
- **VIAF** virtuell internationell auktoritetsdatabas
- **Dewey** internationellt spritt klassifikationssystem
- **LCSH** en internationell de facto standard för ämnesbeskrivningar

Hela det bibliografiska området hänger ihop

- Desto bättre data man har desto bättre kan det utnyttjas

Klassning och kontrollerade ämnesord är viktiga

- Lösningen heter mappning
- Linked Open Data är metoden
- SKOS (Simple Knowledge Organisation System)

- SAB till Dewey
- Dewey till LCSH
- LCSH till SAO
- SAO till Dewey

Internationell anpassning men behålla det egna språket

- Svenska namnformer
- Svenska ämnesord
- Dewey översätts till svenska

Svenska namnformer

- Homeros, 700-talet f. Kr.
- Henrik VIII, kung av England, 1491-1547
- Marie-Antoinette, drottning av Frankrike, 1755-1793
- Birgitta, helgon, 1303-1373
- *Kopplas till*
- Homer
- Henry VIII, king of England, 1491-1547
- Marie-Antoinette, Queen, consort of Louis XIV, King of France, 1755-1793
- Bridget, of Sweden, Saint, 1303-1373

Svenska ämnesord

- Grekiska frihetskriget 1821-1829
- Användargenererat innehåll
- Fantasiresor
- *Kopplas till:*
- Greece History War of Independence, 1821-1829
- User-generated content
- Voyages, Imaginary

TGM

Form- och genretermer för indexering av bildmaterial

- Etiketter
- Landskapsteckningar
- Skivomslag
- *Kopplas till:*
- Labels
- Landscape drawings
- Gouaches
- Album covers

Många språk kan kopplas till varandra via LCSH

- MACS (Multilingual Access to Subject)
- Engelska, tyska och franska ämnesord kopplas ihop
- Andra ämnesordssystem kan kopplas till ett av dessa men ändå göra det möjligt att söka på de andra språken

Start

Utökad sökning

Bläddra ämnesvis

Index A-Ö

Boolesk

Deldatabaser

Sökhistorik

dardel nils

Sök

Sökning: dardel nils > Dardel Nils von 1888 1943

Resultat 1-10 av 21 [1] 2 3 ▶

Sortering: relevans Gruppering: ingen Träffar per sida: 10

1. ☐	Dardel, Nils von, 1888-1943 (författare)
Nils Dardel : 1888-1943 : Moderna museet, Stockholm [30 januari-3 april 1988] / [utställningskommissarie & katalogredaktör: Olle Granath] ; [fotografer: Tord Lund ...]
1988
Bok	32 bibliotek
2. ☐	Dardel, Nils von, 1888-1943 (författare)
Nils von Dardel : målningar och teckningar / med inledningar av Gustaf Hellström, Karl Asplund
1940
Bok	11 bibliotek
3. ☐	Nils Dardel. : Liljevalchs konsthall september-oktober 1939. Utställningen anordnad av Föreningen för nutida konst. Katalogen red. av Gustaf Engwall. [Föret.undert.: Otto G.Carlsund]
1939
Bok	3 bibliotek
4. ☐	Dardel, Nils von, 1888-1943 (författare)
Nils Dardel : målningar från ungdomstiden 1908-1920, januari-februari 1958
1958	2 bibliotek

Avgränsa träffmängd

Favoriter

- Endast mina bibliotek

Författare/upphov

- Dardel, Nils von... (21) ✕
- Jungstedt, Kurt, 189 ... (5)
- Stiernstedt, Marika, ... (5)
- Drake, W. H. (3)
- Hallqvist, Britt G., ... (2)
- Kipling, Rudyard, 18 ... (2)
- visa fler...

Typ

- bok (21)
- e-resurs
- avhandlingar

Språk

- Svenska (21)

År

- 2005 (1)
- 1994 (1)
- 1989 (1)
- 1988 (1)

BIB.4

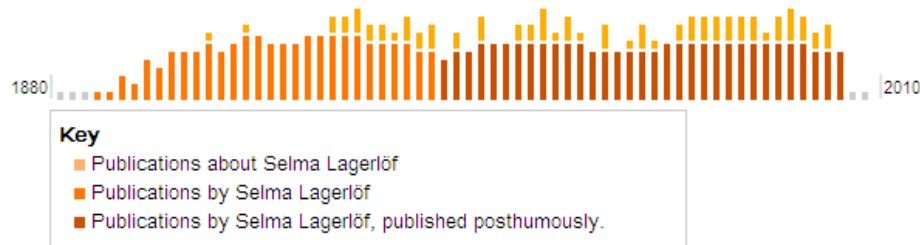
Jump To: Overview | Publication Timeline | Works About | Works By | Audience Level | Related Names | Useful Links | Fast Headings

Lagerlöf, Selma 1858-1940

Overview

Works:	3,341 works in 5,436 publications in 54 languages and 26,173 library holdings
Genres:	Fantasy fiction Fantasy Historical fiction Ghost stories Fables Children's stories Children's literature Swedish fiction Christmas stories
Subject Headings:	Authors, Swedish--19th century Novelists, Swedish--19th century Authors, Swedish
Roles:	Other, Author of introduction, Dedicattee, Editor, Translator, Contributor, Narrator
Classifications:	pz3.l136, 839.7372

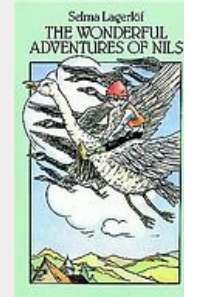
Publication Timeline

Most widely held works about Selma Lagerlöf

- **Selma Lagerlöf** by Vivi Blom Edström (Book)
- **Forbidden fruit : on the relationship between women and knowledge in Doris Lessing, Selma Lagerlöf, Kate Chopin, Margaret Atwood** by Bonnie St. Andrews (Book)
- **Selma Lagerlöf; her life and work** by Walter Arthur Berendsohn (Book)
- **Selma Lagerlöf** by Hanna Astrup Larsen (Book)
- **Selma Lagerlöf; the woman, her work, her message, including liberal quotation from Dr. Lagerlöf's own autobiographical writings and from some of her critics** by Harry E Maule (Book)

more▼

Alternative Name

- Lagerlyof, Selma 1858-1
- Lagerlöf, Selma Otiliana Lovisa 1858-1940
- Lagerloef, Selma 1858-1
- Lagerlëf, Sel'ma 1858-19
- Läkar Läv, Celmä 1858-1
- Läkarläv, Celmä 1858-19
- Läkarlev, Celmä 1858-19
- לאגערלעף, סעלמא
- 拉格勒夫
- לאגערלאף, סעלמא
- Лагерлеф, Сельма
- לגרלף, סלמה

Languages

- Swedish (1,323)
- German (1,221)
- English (554)
- Danish (277)
- Dutch (256)
- French (253)
- Finnish (168)
- Spanish (161)
- Undetermined (145)
- Russian (139)
- Norwegian (134)
- Czech (92)
- Polish (84)